

ACC. N:R M. 14368: 1-7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Jöns Andersson, Kyrkbräddinge*
Härad: *Bara* Berättare: *" " "*
Socken: *Lesarp* Berättarens yrke: *lantbr.*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1883* i *Lund*

Gudstjänst och nattvardsgång. s. 1-7. LUF 107.

Gudstjänst och nattvardsgång.

Min födelsesocken, Esarp, annex till Flygheddinge, har liksom socknarna här omkring alltid tillhört statskyrkan. Omkring år 1910 började Svenska Missionsförbundet hålla sabbatskommuner i Flygheddinge, där de senare inrättade missionslokal i en inköpt fastighet. Sammankomsten förtättes ännu mer utom någon vidare ökning av medlemsantalet.

Gudstjänsten.

Plögmässogudstjänsten benämndes här på orten alltid: "mässan". Den hölls här i pastoratet, för alltid omväxlande kl. 10 f.m. och 1 e.m. Sedan nu pastoratet utökats med Bjällerup och St. Båby har tillkommit för mässan ändring. Passionsgudstjänsten kallades för alltid: "veckopredikan". Tälldre tid var som regel att det alltid, varje söndag skulle

komma någon av husfolket till kyrkan.

Det skiftades mellan familjemedlemmarna och tjänstefolket så att man skulle gå varannas kördag, om det var möjligt. De mest betydelsefulla gudstjänsterna var Jul, Påsk, Pingst samt 1:a Advent och Bönedagarna. Flera personer brukade ofta besöka kyrkan där någon präst av Svenskaanskt riktning predikade. Vid nattvardsgång samt vid Långfredag och bönedagsgudstjänsterna var man för alltid uppklädd, männen i hög hatt, kvinnan i silkeskläde. Detta bruk upprhöllt ompr. sekelskiftet.

Sommartiden gick man till kyrkan men vintertiden höll man ofta med skjut och ställde in hästarna i en gård vid kyrkan.

2- Flyktingar fanns som gärvägar, dessa var särskilt uttagna vid enskiftet. Man brukade samlas och stå och samtala utanför kyrkan

innan gudstjänsten började, männen för sig vid södra och kvinnorna för sig norra sidan om ingången. Jag hörde en gång en person som sa till sig besvärat av alla blickar och kallade detta brut; "att stå i spetsgård".

När sammankomningen började, brukade manfolken fört, lyfta på huvudet och vart man gick en i kyrkan, manfolken tog plats vid höger och kvinnorna vid vänstra sidan. Varje gäst hade försine nummerade bänkar. Det förekom aldrig att man hade brännvin med sig till kyrkan. Påskdagen kunde vi gå i sällskapet ofta bjuda in på en kyrksup då man på hemvägen passerade förbi hans portad. Om någon kom för sent, stannade han i vapenhuset till matningen började på nytt. Råkade man komma sen prästen gått på predikstolen så gick man in, sedan gick hem.

4-
När man tagit plats i bänken, lutade man sig ned, detta gjorde man även vid vissa moment i gästtjänsten. Man lade sig vinn om ett gott uppförande i kyrkan och några störande intressen förkom aldrig. Männen lade sina huvudbonader i fönsterkurven, kvinnorna hängde överflödiga plagg på framförande bänken. De brukade medföra kyddväster. Om sommaren pryddes kyrkan med blommor vid högtiderna, om jul med julgranar och ljus som anskaffades genom kyrkorådet, försorg. Vid vissa tillfällen reste sig församlingens upp och stod vid uppläsningen av evangeliet, under uppläsning av Vändagsplakatet m.m. Detta förhöll även nu. Tändes tid var det ej ovanligt att prästen hade personliga uppgörelser med åhörarna vid predikan. Predikan varade

i gamla tider minst en timme, även vintertid.

På orgel ej fanns, ledde sången av klockaren som
hadde sin ^{plats} medanför altaret vid manfolkssidan
där en hammarorgel var uppställd. Omkr. se-
keluiftet bildades en hysklig sångkör som sjöng
vid de större högtiderna. Den finns fortfarande
kvar. Man sjöng psalmerna lästläjigare förs.

Någon växelång mellan män och kvinnor
har jag ej hört omtalas. Ett i kyrkan läst för-
lämnat för sjuka, var mycket varligt förs, men
har numera upphört. Flea menigheten stannade
kvar i kyrkan tills kungörelsen uppfäts.

Synering till äktenskaps brukade i gamla tider
läsa: "drängen ärlig och beaktadlig - pigan huslig
och dygdesam". När klockan uppgavs gick kloc-
karen med åt gången vid manssidan och till-
baka vid kvinnofolkssidan och såkte in i vän-
kammaren liten lida, senare här, med 3 m. långt skaff,

Vid några tillfällen gick man upp till altaret och sprade. När jag gick och läste för prästerna gick han med i kyrkan efter gästtjänsten och förhörde oss konfirmander på bänkarna inne i kyrkan, annars var detta ej vanligt. Vid utgången ur kyrkan gick de som satt överst först ut medan de andra stod och väntade, undan för undan så att de nedersta kom sist. De gamla berättade att det gick mycket fästligt till vid husförhören, som då hölls i tur och ordning ute på gårdarna. Om några andra andaktstexter der ute på huskällan, har jag ej hört berättas.

Nattvardsgång.

Nattvardsgång föruttedes i var 6 veckors lopp, efter pålysning efter predikan i söndagar föret. Teckningen ägde rum söndagen före nattvardsgångerna man kunde även ulla veckan anteckna sig genom att lämna en skreven lapp till kanton.

Någon utestängning från nattvard, har jag ej hört omstadas här! Någon uppdelning av folket förekom ej, de äldre gick först upp och de yngre sist. Man brukade ej den dagen äta något förs än man kom hem från kyrkan. Man skulle vara klädd i svarta kläder, eller om man ej hade sådana, i de bröstar man ägde.

Det förekom en sträng uppfattning att man skulle vara värdig att besöka nattvarden.

Skiftesmål hölls en halv timme före den övriga gudstjänsten. Tällden tid hölls kommunionförhör här, men det har inte varit så länge jag minns men däremot har det förekommit på flera andra ställen. Enskild kommunion har ej förekommit utesat vid sjukbädd.

7- Kyrkogång och nattvardsgång har nu varit så att kyrkan nästan är tom om söndagarna och måndagarna är ej här ovanligt.